

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 czerwca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 4 maja 2016 r., odmówił E. J. ponownego ustalenia wysokości świadczenia emerytalnego. W uzasadnieniu wskazano, że ubezpieczony nie przedłożył nowych dowodów oraz nie ujawnił okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji ustalającej wysokość świadczenia, a mających wpływ na tę wysokość.

(decyzja k. 88 plik IV akt ZUS)

W dniu 13 lipca 2014 r. E. J. złożył odwołanie od powyższej decyzji uznając ją za niesłuszną. W uzasadnieniu odwołania skarżący zakwestionował prawidłowość wyliczenia wysokości przyznanej mu emerytury wskazując, że powinna ona zostać wyliczona jako iloczyn kwoty bazowej wynoszącej 3.191,93 zł i wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury w wynoszącego 89,85%. Zdaniem skarżącego tak obliczona wysokość emerytury jest wyższa od wyliczonej przez ZUS emerytury mieszanej.

(odwołanie k. 2-3)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. ZUS wskazał w uzasadnieniu, że wnioskodawca nie przedłożył żadnych dowodów uzasadniających zmianę wysokości świadczenia, a nadto, iż prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 11 lutego 2015 r. oddalone zostało odwołanie wnioskodawcy od decyzji organu rentowego z dnia 1 sierpnia 2014 r. przyznającej prawo do emerytury.

(odpowiedź na odwołanie k. 3)

Na rozprawie w dniu 1 grudnia 2016 r. wnioskodawca poparł odwołanie, natomiast pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania.

(stanowisko stron: 00:00:42 - 00:04:17 – płyta CD k. k. 18)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 1 sierpnia 2014 r. (znak: ENM/6/021001726) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał E. J. prawo do emerytury od dnia 20 czerwca 2014 r. z tytułu ukończenia wieku emerytalnego (65 lat i 5 miesięcy) oraz ustalił wysokość emerytury mieszanej i emerytury obliczonej wyłącznie na nowych zasadach, podejmując wypłatę emerytury mieszanej, jako świadczenia wyższego. Wysokość emerytury, zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych została obliczona następująco: do ustalenia podstawy wymiaru emerytury ZUS przyjął podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, tj. 1969-1975, 1977-1988 i 2010, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 89,85%, zastosowana kwota bazowa wynosiła 3.191,93 zł. Do ustalenia wysokości emerytury ZUS uwzględnił okresy składkowe w wymiarze 32 lata, 1 miesiąc i 1 dzień. Na podstawie art. 26 ustawy z dnia emerytalnej ZUS obliczył wysokość emerytury poprzez przyjęcie kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego, z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego, zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przyznano emeryturę. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, które ustalono na dzień osiągnięcia wieku emerytalnego. Kwota składek zewidencjonowanych na koncie wnioskodawcy, z uwzględnieniem waloryzacji, wyniosła 15.915,62 zł. Kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wyniosła 465.162,99 zł. Suma kwot pobranych przez wnioskodawcę emerytur wyniosła 117.808,50 zł. Średnie dalsze trwanie życia ustalono na 209,80 miesięcy. Wyliczona kwota emerytury wyniosła 1.731,51 zł. W decyzji tej ZUS obliczył także wysokość emerytury na podstawie art. 183 ustawy emerytalnej wskazując, że wobec osiągnięcia wieku

uprawnającego do emerytury w 2014 r., wysokość emerytury od 20 czerwca 2014r. wynosi: 20% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 cyt. Ustawy emerytalnej i 80% emerytury obliczonej na podstawie art. 26 cyt. Ustawy emerytalnej - łącznie 1.777,67 zł. Emerytura ustalona tą decyzją została zawieszona, ponieważ jest świadczeniem mniej korzystnym niż świadczenie wypłacane wnioskodawcy dotychczas.

(decyzja k. 57-60 plik IV akt ZUS)

Decyzją z dnia 1 sierpnia 2014r. (znak: ENP/6/021001726) ZUS przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 20 czerwca 2014 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego, obliczając wysokość emerytury poprzez przyjęcie kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przyznano emeryturę. Podstawa obliczenia emerytury podlegała pomniejszeniu o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur, w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Emerytura stanowiła równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, które ustalono na dzień osiągnięcia wieku emerytalnego. Kwota składek zewidencjonowanych na koncie, z uwzględnieniem waloryzacji, wyniosła 15.915,62 zł. Kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wyniosła 465.162,99 zł. Suma kwot pobranych emerytur wyniosła 117.808,50 zł. Średnie dalsze trwanie życia ustalono na 209,80 miesięcy. Wyliczona kwota emerytury wyniosła 1.731,51 zł. Emerytura ustalona tą decyzją została zawieszona, ponieważ jest świadczeniem mniej korzystnym niż świadczenie wypłacane wnioskodawcy dotychczas.

(decyzja k. 61-63 plik IV akt ZUS)

Od obu ww. decyzji E. J. wniósł odwołanie do Sądu Okręgowego w Łodzi kwestionując prawidłowość przedstawionego w nich sposobu wyliczenia wysokości emerytury i wnosząc o przeliczenie emerytury z uwzględnieniem najkorzystniejszego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia, tj. 131,84%.

(bezsporne, a nadto k. 2-3 akt c)

Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 11 lutego 2015 r. oddalił obydwa odwołania wskazując, że brak jest możliwości przyjęcia do obliczenia emerytury wskaźnika podstawy wymiaru, zgodnie z żądaniem wnioskodawcy 131,84% z lat 1979-1981.

(bezsporne, a nadto k. 17, 23-34 akt VIII U 3332/14)

Sąd Apelacyjny w Łodzi po rozpoznaniu apelacji wnioskodawcy od ww. wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 11 lutego 2015 r., dzieląc w całości i przyjmując za własne ustalenia faktyczne poczynione przez ten Sąd, wyrokiem z dnia 2 grudnia 2015 r. (sygn. akt III AUa 753/15) oddalił apelację.

(bezsporne, a nadto k. 53, 56-62 akt VIII U 3332/14)

W dniu 4 maja 2016 r. E. J. wniósł o ponowne ustalenie wysokości świadczenia emerytalnego ustalonego decyzjami z dnia 1 sierpnia 2014 r., w którym to piśmie odwołała się do wyliczenia dokonanego przez niego we wcześniejszych pismach do ZUS. Wskazał, że jego emerytura winna zostać wyliczona jako iloczyn wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia 89,85 % i nowej kwoty bazowej 3.191,93 zł.

(wniosek – k. 82 plik IV akt ZUS)

Decyzją z dnia 9 czerwca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 4 maja 2016 r., odmówił E. J. prawa do ponownego ustalenia wysokości świadczenia emerytalnego wskazując, że ubezpieczony nie przedłożył nowych dowodów oraz nie ujawnił okoliczności istniejących przed wydaniem ww. decyzji mających wpływ na wysokość świadczenia.

(decyzja k. 88 plik IV akt ZUS)

Sąd Okręgowy dokonał powyższych ustaleń w oparciu o załączone akta organu rentowego oraz w oparciu o dokumenty zawarte w aktach sprawy o sygn. VIII U 3332/14, w szczególności wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 11 lutego 2015 r. z uzasadnieniem oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 2 grudnia 2015 r. z uzasadnieniem (sygn. akt III AUa 753/15). Z uwagi na niesporność stanu faktycznego sprawy Sąd uznał ww. materiał dowodowy za wystarczający do rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie, jako niezasadne, podlega oddaleniu.

Na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U z 2016 r. poz. 887 z późn. zm.) prawo do świadczeń (emerytalno – rentowych) lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Z cytowanego przepisu wynika, iż warunkiem ponownego ustalenia prawa do świadczeń jest uzyskanie nowych dowodów lub ujawnienie okoliczności, które istniały przed wydaniem decyzji, a nie były znane organowi w chwili orzekania i mają wpływ na prawo do tych świadczeń lub ich wysokość /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 231/99 - OSNAPiUS 2000 nr 19 poz. 734; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2003 r. III UZP 5/03 - OSNAPiUS rok 2003, Nr 18, poz. 442/.

Zwrot "przedłożenie nowych dowodów" oznacza zgłoszenie każdego prawnie dopuszczalnego środka dowodowego, stanowiącego potwierdzenie okoliczności faktycznych istniejących przed wydaniem decyzji, a mających wpływ na powstanie prawa do świadczenia lub jego wysokość. Natomiast użyte w art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej pojęcie "ujawnienie okoliczności" oznacza powołanie się na fakty dotyczące ogółu wymagań formalnych i materialnych związanych z ustaleniem przez organ rentowy prawa do świadczenia lub wysokości świadczenia. Są to określone w przepisach prawa materialnego fakty warunkujące powstanie prawa do świadczenia lub jego wysokości np. staż pracy, wiek, niezdolność do pracy, ale także uchybienia przez organ rentowy normom prawa procesowego lub materialnego, wpływające potencjalnie na dokonanie ustaleń w sposób niezgodny z ukształtowaną z mocy prawa sytuacją prawną osoby zainteresowanej (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 lutego 2014 r., I UK 322/13, LEX nr 1444596 oraz Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 11 grudnia 2015 r., III AUa 1087/15, LEX nr 1979499).

Mając powyższe na uwadze należy podkreślić, że skoro przedmiotowe postępowanie zostało wszczęte w oparciu o wniosek z art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, to obowiązkiem organu rentowego, a następnie Sądu orzekającego, była w pierwszej kolejności ocena, czy wystąpiły określone w tym przepisie przesłanki umożliwiające merytoryczne rozpoznanie wniosku. Należało zatem ustalić i ocenić, czy wnioskodawca przedłożył nowe dowody mogące mieć wpływ na zmianę poprzednich prawomocnych decyzji (z dnia 1 sierpnia 2014 r.), przyznających wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 20 czerwca 2014 r. i ustalających wysokość tego świadczenia, ewentualnie, czy ujawniły się takie okoliczności istniejące przed wydaniem tych decyzji, które mogły rzutować na wysokość przyznanej ubezpieczonemu emerytury.

Ocena, że przesłanki te nie zostały spełnione (wnioskodawca po uprawomocnieniu się decyzji z dnia 1 sierpnia 2014 r., które zostały skontrolowane przez sądy obydwu instancji, nie przedłożył nowych dowodów ani nie ujawnił istniejących przed ich wydaniem okoliczności, które mają wpływ na wysokość przyznanego mu świadczenia) powinna prowadzić do odmowy ponownego ustalenia świadczenia przez organ rentowy oraz oddalenia odwołania przez Sąd, bez potrzeby merytorycznego zbadania wysokości świadczenia przysługującego ubezpieczonemu. Bez spełnienia przesłanek formalnych wniosku z art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, prowadzenie postępowania dotyczącego merytorycznej oceny wysokości świadczenia jest bowiem bezcelowe i bezprzedmiotowe.

Dokonując wszechstronnej analizy zgromadzonego w sprawie materiału procesowego Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że skarżący E. J. w toku postępowania przed organem rentowym, wywołanym ponownym złożeniem wniosku o ustalenie wysokości świadczenia emerytalnego, nie spełnił przesłanki wniosku o ponowne ustalenie prawa do emerytury na zasadach określonych w art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Skarżący nie przedłożył żadnych nowych dowodów na potwierdzenie okoliczności faktycznych istniejących przed uprawomocnieniem się decyzji z dnia 1 sierpnia 2014 r., a mających wpływ na wysokość przyznanego mu świadczenia emerytalnego. Skarżący w toku niniejszego postępowania nie ujawnił również żadnych okoliczności, które istniały przed uprawomocnieniem się decyzji z dnia 1 sierpnia 2014 r., a nie były znane organowi w chwili orzekania i mają wpływ na wysokość przyznanej mu emerytury. Twierdzenia skarżącego podniesione we wniosku o ponowne ustalenie wysokości świadczenia emerytalnego, stanowią jedynie dowolną interpretację obowiązujących uregulowań prawnych, a sprowadzają się do konsekwentnego twierdzenia, iż wysokość przyznanego mu świadczenia emerytalnego winna być ustalona jako iloczyn kwoty bazowej wynoszącej 3.191,93 zł i wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury w wynoszącego 89,85%.

Należy podkreślić, że prawidłowość wyliczenia emerytury odwołującego się w decyzjach z dnia 1 sierpnia 2014 roku, została zweryfikowana na etapie sądowego postępowania odwoławczego, poprzedzającego uprawomocnienie się decyzji z tego dnia.

Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego, w toku postępowania przed organem rentowym, wywołanego wnioskiem o ponowne ustalenie wysokości świadczenia emerytalnego, nie zostało ujawnione nic nowego, co dawałoby Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych podstawę do ponownego przeanalizowania sytuacji prawnej wnioskodawcy, mogącego skutkować zmianą ustalonej wysokości świadczenia emerytalnego. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie ma podstaw do ponownego ustalenia emerytury, jeśli zainteresowany nie przedstawi dokumentów lub okoliczności zmieniających jego sytuację (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III UK 150/13, LEX nr 1458793). W konsekwencji decyzję organu rentowego z dnia 9 czerwca 2016 r. o odmowie E. J. ponownego ustalenia wysokości świadczenia emerytalnego uznać należy za prawidłową, bowiem w chwili jej wydawania nie zachodziły przesłanki z art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej.

W uzupełnieniu powyższej argumentacji Sąd Okręgowy wskazuje, że jeśli w następstwie zaskarżenia decyzji organu rentowego zapadł już prawomocny wyrok sądu między tymi samymi stronami w sprawie o to samo świadczenie emerytalne lub rentowe (a w przedmiotowej sprawie był to wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 11 lutego 2015 r., sygn. akt VIII U 3332/14 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 2 grudnia 2015 r., sygn. akt III AUa 753/15), to istnieje materialnoprawny skutek powagi rzeczy osądzonej. Oznacza to, że należy przyjmować, iż dana kwestia kształtuje się tak, jak stwierdzono w prawomocnym wyroku. Taki prawomocny wyrok oddalający odwołanie ma powagę rzeczy osądzonej w sprawie zawisłej z odwołania od decyzji wydanej na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jeżeli podstawą wniosku są te same okoliczności faktyczne i prawne, które przyjęto za podstawę prawomocnego wyroku (brak nowych dowodów i okoliczności) – porównaj wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi w wyroku z dnia 11 grudnia 2015 r., III AUa 1087/15, LEX nr 1979499.

Innymi słowy, skoro Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie o sygn. akt VIII U 3332/14 prawomocnie (na skutek oddalenia apelacji wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 2 grudnia 2015 r., sygn. akt III AUa 753/15) przesądził, że wysokość przyznanego skarżącemu świadczenia emerytalnego została przez organ rentowy ustalona w sposób prawidłowy, to sądy rozpoznające między tymi samymi stronami nowy spór muszą przyjmować, że dana kwestia prawna kształtuje się tak, jak przyjęto to w prawomocnym, wcześniejszym wyroku. W kolejnym postępowaniu, w którym pojawia się ta sama kwestia, nie może być ona już ponownie badana (czy też kwestionowana przez strony). Związanie prawomocnym orzeczeniem oznacza bowiem zakaz dokonywania ustaleń sprzecznych z uprzednio osądzoną kwestią, a nawet niedopuszczalność prowadzenia w tym zakresie postępowania dowodowego.

Mając powyższe na uwadze odwołanie, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., podlegało oddaleniu.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy z pouczeniem..

/RP/